

Hip Hip Hora!

Den unga regissören Teresa Fabik har med sin film *Hip Hip Hora!* åstadkommit en lyhörd skildring av hur tre tjejer går från sjätte till sjunde klass och börjar högstadiet i en ny skola. Förväntningarna är enorma på allt vad som skall hända och mycket är nytt och ovant.

Rekommenderad från åk 6

En filmhandledning av

KRISTIN BREITENSTEIN & ANDREAS HOFFSTEN

Handling

Förväntningarna är på topp; tänk, imorgon ska vi börja högstadiet! 13-åriga Sofi träffar sina gamla kompisar Amanda och Emma som liksom hon själv skall börja i sjuan i en ny skola. Sofis pappa Krister är lärare i samma skola, och han söker trösta Sofi med att säga att även han var nervös den gång han skulle börja högstadiet med nya kompisar, nya förväntningar. Sofi tycker förstås att han är pinsam. Hon är påtagligt nervös.

Sofi bor ensam med sin pappa, hennes mamma försvann till Paris när Sofi var åtta år.

Deras lärare heter Åsa och är nyutexaminerad från Lärarhögskolan – hon gör vissa rutinerade försök att närma sig klassen. I skolan finns ett gäng killar, Mouse, Sebbe och Jens som är något av skolans kungar. De går i nian och Sofi tycker de är jättehäftiga.

Amanda blir bänskamrat med Beatrice, en söt flicka som genast börjar tala om en modellskola hon går på, för att öva "cat-walk".

På en rast vågar sig Sofi på att gå fram till det tuffa killgänget och fråga om ketchup, Mouse skojar med henne lite arrogant men bjuder sen Sofi och hennes kompisar på fest till helgen.

Inför festen laddar de tre tjejkompisarna hårt, de tar skvättar ur pappa Kristers spritflaskor, som de blandar i en Colaflaska. Det smakar hemskt, men vad gör man? De fnissar och fantiserar. De läser högt ur en

ganska ekvok kärleksroman som Sofi har. Vad är klitoris?, frågar Emma som är den minst bevandrade av de tre. Amanda får inte följa med på festen – hon är hårt hållen hemifrån.

På festen sups och hånglas det i soffor och på golv. Sofi och Emma känner sig bortkomna och utanför. Men precis när de är på väg att gå från festen börjar Mouse provocera Sebbe, som är lite full, att stöta på Sofi. De hamnar i ett sovrum på övervåningen och Sebbe frågar rakt på sak om Sofi kan suga av honom. "Naej", svarar Sofi, "jag tror inte det". "Men du kan väl runka av mig?" "Hur gör man då?", svarar Sofi. "Tänk dig en ketchupflaska" säger Sebbe "och att du vill skaka ut innehållet". Det hela slutar med förskräckelse. Situationen är pinsam och Sofi döljer sin osäkerhet med att dricka lite för mycket. Hon dansar och svimmar snart i en hög på golvet. Mouse skrattar och börjar ta förnedrande bilder av Sofi med en kamera han lånar. Han till och med tar av hennes trosor och fotograferar. Sebbe protesterar lamt; "nämen lägg av" säger han.

Morgonen därpå vaknar Sofi på samma ställe som hon svimmat, med trosorna på huvudet. Hemma är pappa Krister orolig och Sofi får en rejäl utskällning när hon kommer hem halv sex på morgonen. "Vet du vad som kan hända?" säger han, "du går ju klädd som en hora!". Sofi slänger igen dörren till sitt rum, ledsen och djupt kränkt. Senare på dagen försonas de och ber

varandra om ursäkt.

I skolan dagen därpå sitter Mouse och hans gäng och tittar på bilderna från festen, Sebbe tar avstånd men trycket att hänga på är hårt. ”Jävla böger” kallar Mouse den som inte är med. Sofi, som fyller tretton år denna dag, firas i klassen. Man sjunger ”Ja må hon leva” och ger ett fyrfaldigt hurra, men på slutet hörs istället ordet hora.

På Sofis plåtskåp sitter en av ”festbilderna” uppklistrad. Sofi är förtvivlad och springer hem. Nu händer allt slag i slag. Sofi berättar för kompisarna Emma och Amanda – som kommit för att gratulera – att hon ”strulat” med Sebbe. Hon anklagar också Emma för att inte ha ingripit när hon bevittnade fotograferingen. ”Jag trodde du gillade det” försvarar sig Emma.

Amanda tyr sig alltmer till Beatrice som i sin tur talar illa om Sofi. Tisslet och viskandet i skolan om de beramade bilderna och Sofis rykte som hora tilltar.

I två parallellklippade scener följer vi dels hur Amanda tillsammans med Beatrice manövrerar bort Emma som inte får följa med till modellskolan – alldeles uppenbart tycker inte Beatrice att hon har ett passande utseende. I den andra scenen träffas Sebbe och Sofi på en t-baneperrong och flyr tillsammans när de får syn på Mouse och hans gäng. Väl hemma hos Sebbe säger Sebbe att han tycker att Mouse är helt störd. ”Varför är du med honom då?”, frågar Sofi. ”Jo, vi var ihop sen dagis, jag vet inte vem jag annars skall vara med”. Att Sebbe är lite intresserad av Sofi märks och Sofi passar på att be om ursäkt för det där med ”ketchupflaskan” på festen. Sebbe spelar musik av Timbuktu – låtar med politiska texter.

Krister får av en händelse se festbilderna på sin dotter, när hon är full och blir förnedrad. Han förlorar fattningen; ”Förstår du vad du har gjort, du är bara 13 år!” De grälar. Nu börjar Sofi förlora kontrollen över sig själv. Hon städar undan alla sina gamla barnböcker, nallar och andra leksaker. Sofis kontakt med Amanda fungerar dåligt och hon hamnar i slagsmål med Mouse i skolan efter att han har tafsat på henne. ”Jag hatar dig” skriker hon när hon förs bort av lärare. Hon blir sen utfrågad av sin lärare Åsa som menar att Sofi borde se situationen som så att Mouse, liksom många killar, är lite omogen och inte vet hur han ska flirta med tjejer. ”Han tar mig på fittan och jag skall vara tacksam?”, kommenterar Sofi och klämmer i sin tur Åsa på bröstet och tycker att hon skall ta det som en komplimang. Åsa bryter mer eller mindre ihop. Pappa kräver att Sofi ska be Åsa om ursäkt. Han säger: ”Du har sårat min kollega! Du är precis som din morsa – förstör allting.” Sofi springer gråtande hemifrån och går sedan planlöst runt i bostadsområdet.

Sofi hamnar till slut på en fest där hon ser Amanda tillsammans med Beatrice, Mouse och en massa andra. Hon möter Amandas undvikande blick och går sen

fram till fönstret. Amanda är i bild och av hennes reaktion förstår vi att Sofi har hoppat ut. Amanda rusar fram till fönstret, det är uppståndelse. En ambulans kommer till platsen och kör iväg med Sofi – och Amanda, som har rusat efter och satt sig bredvid föraren.

Något senare kommer Amanda och Emma hem till Sofi. De försöker trösta, men de säger också: ”Vi har varit så dåliga kompisar, förlåt för allting”. Sofi svarar: ”Ni är så fega, ni kan dra åt helvete”.

I nästa scen biter Amanda ifrån mot den egofixerade Beatrice och kallar henne tråkig: ”Du bara pratar om dig själv”. Emma, som blir kallad ”fetto” säger lugnt: ”Du är bara söt – utan det är du ingenting”. Sen klipp till Sofi som ligger hemma i soffan och talar med sin pappa om att byta skola. ”Vill du det så ska jag hjälpa dig”, säger Krister, ”men det är synd att det blir de där idioterna som vinner. Det är ju dom som skall byta skola!”. Pappan går iväg till jobbet och Sofi slår på stereon. Timbuktu spelas på radion, samma låt som Sebbe spelade; ”Det är dags å vakna / upp till kamp / slå tillbaka”.

Sofi går till skolan. Hon går rätt fram till Mouse och säger ”du kan behålla de där bilderna, jag bryr mig inte”, och tillägger ”och vad har du att komma med, din kuk är ju så här liten”. Hon mäter upp en prinskorv, modell mindre. ”Horjävel”, svarar Mouse lite desperat – många i matsalen skrattar och tar delvis Sofis parti. ”Jävla hora, är det allt du har att säga? Skaffa dig ett lexikon.” Mouse är besegrad och de tre tjejerna går ut. Sebbe springer efter och säger lite tafatt till Sofi att han gillar henne.

I filmens slutscen sitter Sofi hemma hos Sebbe som bjuder på en enkel middag, spagetti med köttfärssås. ”Men jag kan göra bättre mat”, säger Sebbe lite generat. Sofi ler, tar tag i ketchupflaskan och skakar ut lite av innehållet.

Vem är jag?

Högstadiet blir för många elever en brytningstid, en möjlighet att hitta andra sidor hos sig själv och kunna pröva andra och nya roller i livet, testa nya sidor av sin personlighet. Förväntningarna inför skolstarten är enorma hos filmens tre tjejkompisar när vi möter dem i filmens inledande scener; nu kan allt hända, deras drömmar om fester och killar kan antligen bli verklighet, och inte minst möjligheterna att utforska sin sexualitet.

Men det är även en period då många tonåringar fortfarande, i olika grad, är barn och behovet av att kunna få leka finns kvar. I det perspektivet är det givetvis viktigt att ha mogna vuxna personer i närheten, som är lugna och förstår och som kan trösta utan att vara i vägen. Sådana som de unga kan fråga om precis allting, hela tiden. Sofi i filmen blir vid ett till-

fälle så ursinnig när hennes pappa nedvärderar hennes klädval, att hon rusar in på sitt rum och vräker ner alla sina gamla gosedjur och leksaker i lådor under sängen.

◆ Att stå med ena benet kvar i barndomen och med det andra ta steget in mot vuxenvärlden kan vara en svår balansakt. Skildras det trovärdigt i filmen? Känner eleverna igen sig i filmens figurer?

◆ Vad ska man tycka om filmens vuxna gestalter? Hur ska en bra pappa respektive lärare vara?

Många samhällsforskare menar att samhället sexualiserar alltmer. Att medias bilder och inte minst bilderna av kvinnor i reklam ofta speglar en manlig blick och ett manligt begär där kvinnan reduceras till objekt. För vad har egentligen en förföriskt poserande kvinna på en bils motorhuv med bilens prestanda att göra? Eller kanske hon har det, kanske bilen ändå är, förutom att vara ett fortskaffningsmedel, en manlig penetrationssymbol?

◆ Är det okej att en tjej klär sig utmanande eller sextigt? Måste hon i såna fall vara beredd på att utstå nedvärderande kommentarer? Var går gränsen och vem har så kallat tolkningsföreträde? Gäller samma regler för killar?

◆ Hur jämställda är vi i synen på killars och tjejers sexualitet och hur värderar vi dem som bryter mönstret?

Tema mobbning

Det blir inte riktigt som Sofi hade tänkt sig i den nya skolan. Hon blir själv offer för en kvalificerad mobbning när de förnedrande bilderna på henne från festen sprids och ryktet snabbt kommer i svang om att hon är

så sexuellt lössläppt att hon till och med kallas för hora.

Ingen av Sofis vänner eller andra jämnåriga på skolan försvarar heller Sofi. Antingen låtsas de inte om att mobbningen pågår och smyger undan eller så bidrar de själva. Sofi känner sig alltmer övergiven. Mouse tar sig många friheter när det gäller Sofi. Han verkar inte reflektera särskilt mycket över vad han gör och något dåligt samvete märks inte.

◆ Vad är det för mekanismer som gör att Sofi blir utsatt för mobbning? Varför är det just hon som råkar illa ut? Det är visserligen Mouse och hans gäng som har dragit igång mobbningen, men det är ingen som vågar gå emot dem, åtminstone inte till en början.

◆ Vilka är skyldiga respektive oskyldiga inför den mobbning som Sofi utsätts för? Hur känner vi inför dem som sviker Sofi?

◆ Vem är Mouse, hur skildras han i filmen? Ger filmen en rimlig bild av en mobbare? Förstår man av filmen varför Mouse utsätter Sofi för mobbning? Vilka orsaker kan tänkas ligga bakom hans beteende?

◆ Mobbning, det vet vi alla, är ofta svårt att upptäcka på ett tidigt stadium. Vad kan man göra som kompis? Vad kan skolan göra? Hur hanterar din skola mobbning?

Vänskapen provas

I samma veva som det dåliga ryktet om Sofi sprids på skolan börjar Amanda umgås med sin nya klasskompis, den modefixerade Beatrice. Till en början försöker Emma att hänga på, men är inte välkommen i deras gemenskap som till stor del kretsar kring mode och

utseende. Det är särskilt Beatrice som avgör samtalsämnen och som håller Emma utanför. Hon tycker att Emma, som är lite knubbig, inte passar in i hennes värld. I Beatrice ögon är Emma inte heller tillräckligt tuff. Och Amanda gör inte några större ansträngningar att få med Emma, utan låter henne vara utanför. Innan festen, som Sofi senare av en slump hamnar på, var det meningen att Emma skulle träffa Amanda och Beatrice, för att gå dit tillsammans. Emma väntar och väntar, men ingen dyker upp. Både Sofi och Emma överges alltså av Amanda, var och en på sitt håll. Och Emma vågar inte umgås med Sofi efter att horrykterna börjat spridas.

◆ Känner eleverna igen sig när det gäller vänskapsförhållanden som bryts upp och kompisrelationer som förändras?

◆ Hur känns det, som för Amanda, att överge sina gamla vänner för nya? Och hur känns det för dem som blir övergivna? Går det att undvika, och är det önskvärdt att undvika? Har man rätt att ”byta” kompisar och kompisgäng?

När Mouse trycker på och provocerar Sebba att stöta på Sofi kan inte Sebba stå emot. Men vi anar att han kanske skulle vilja närma sig Sofi på sitt alldeles egna sätt. Många killar ljuger gärna om sin sexuella erfarenheter, trycket på att leva upp till bilden av en erfaren tuff kille är ganska starkt för killar i högstadiet. Alkohol blir ofta den ”hjälp” unga tar till för att våga närma sig en tjej och just därför går det lätt helt fel.

◆ Jämför ”ketchupscenen” i sovrummet på festen med den scen när Sebba och Sofi sitter i Sebbes rum och Sebba lite tafatt talar om mamma, saft och rapparen Timbuktu – vilken speglar den sanna Sebba?

Självkänslan tillbaka

I slutet av filmen, efter att Sofi och hennes pappa just har diskuterat möjligheten för Sofi att byta skola, bestämmer hon sig plötsligt för att göra upp med sina plågoandar. Hon går tillbaka till skolan och letar upp Mouse där han sitter i matsalen. Nu ger Sofi igen för gammal ost, hon ger Mouse en rejäl näsbränna inför skolans lunchande elever och lärare. Hon återerövrar sin självkänsla och går triumferande ut från skolan, sida vid sida med sina återvunna vänner Emma och Amanda. Scenen där de tre tjejerna går ut från skolans matsal har likheter med slutscenen i *Fucking Åmål*, där de som blir vittnen till den stora revanschens nästan blir stumma av förvåning.

◆ Fundera över vad det är som gör att Sofis gamla vänner Emma och Amanda bestämmer sig för att ta upp

vänskapen med Sofi igen. Var det realistiskt att göra som de gjorde? Vad hade hänt om Sofi inte fått något stöd, vare sig av kompisarna Amanda och Emma, eller av pappan?

◆ Vad hade hänt om Sofi inte hade tagit sin revansch på Mouse och upprättat sin självkänsla? Hade hon bytt skola?

Kontakten med de vuxna

Vid ett tillfälle vill Sofis lärare Åsa prata med henne, men lyckas på sämsta tänkbara sätt. Läraren har helt och hållet missuppfattat vad som pågår mellan Sofi och Mouse. Det som Sofi (och publiken) vet är rena förödmjukelser från Mouse och hans gängs sida, tror läraren handlar om ett grabbigt men oskyldigt flirtoförsök. Läraren försöker få Sofi att tro att Mouse gillar henne, vilket gör Sofi upprörd. Hon känner sig djupt missförstådd. Samtalet slutar med att Sofi handgripligen ger sig på sin lärare. Därefter får Sofi skulden för att ha kränkt sin lärare, och det är pappa Krister som anklagar henne för detta. Pappan och den nya läraren Åsa verkar stå i någon sorts förbund med varandra bakom Sofis rygg, som lärarkolleger eller kanske på ett mer privat plan. Sofi upplever att hon står ensam mot resten av världen, inte bara mot sina svikande jämnåriga skolkamrater, utan även mot de vuxna.

◆ Varför blir mötet mellan Sofi och läraren så misslyckat? Fundera över varför kommunikationen mellan dem fungerar så dåligt. Hur möts man i en sån här situation? Vad är det läraren, och även kanske Sofi, missar? Hur skall en lärare förhålla sig i en sådan situation?

◆ Sofis pappa verkar älska henne mycket, men varför agerar han då som han gör mot Sofi? Vad är det som händer mellan pappan och Sofi under filmens gång? Vad är det viktigaste en pappa eller en mamma göra i ett sånt här känsligt läge?

◆ Vad är det som gör att Sofi och hennes pappa sedan försonas?

Hora & böggjäv

Naturligtvis används tillmälen som hora och böggjäv ibland slarvigt och kanske utan annan egentlig avsikt än att man är förbannad på någon. Det är också fullt möjligt att vuxna lägger in en större laddning i orden än vad tonåringar gör. Det hindrar inte att den som utsätts för detta kan känna stort obehag och må rejält dåligt. Ord som ”hora”, ”slampa” eller ”bitch” är exempel på könsord som öknamn som varannan flicka i den svenska skolan har kallats enligt en undersökning på ungdomssajten Lunarstorm. Enligt en kartläggning av Skolverket har 43% av tjejerna i åttonde klass utsatts

för sexuella trakasserier. Sofi i filmen är ett exempel på den typ av sexuell trakassering som ändå förekommer inom den svenska skolan, alltså blivit kallade hora eller tafsade på.

◆ Utbildningsdepartementet förbereder en ny lag kring diskriminering och sexuella trakasserier och kränkningar. Är det rätt väg att gå genom förbud? Hur kan man annars skapa en attitydförändring på det här området?

◆ Fundera över när, hur och varför man använder ordet hora. Vad menar man med det ordet? Kan man mena olika saker beroende på situation och sammanhang? Vad menar Mouse och de andra i gänget med att Sofi är en hora? Vad ligger bakom när han kallar Sebba för böggjäväl?

Läs vidare

Linda Norrman Skugge mfl; *Fittstim*, MånpoCKET 1999
 Emma Janke mfl; *Ett hjärta i jeans*, Alfabeta 1997
 Kristina Thulin mfl; *X-märkt, flickornas guide till verkligheten*, Rabén & Sjögren
 Katarina Wennstam; *Flickan och skulden*, Bonniers 2003

Anteckningar

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Produktionsuppgifter

Sverige 2004

Manus & regi: Teresa Fabik
Producent: Lars Blomgren, Genya Kihlberg
Foto: Pär M Ekberg
Klippning: Sofia Lindgren
Scenografi: Cian Bornebusch
Musik: Jacob Groth

I rollerna

Sofi – Amanda Renberg
Amanda – Ellen Fjaestad
Emma – Linn Persson
Pappa Krister – Björn Kjellman
Åsa, lärarinnan – Josephine Bauer
Sebba – Filip Berg
Mouse – Marcus Hasselborg
Beatrice – Carla Abrahamsen

Tekniska uppgifter

Speltid: 90 min
Format: Vidfilm
Ljudsystem: Dolby SRD
Censur: Från 11 år
Svensk premiär: 30 januari 2004

Distribution

Sandrew Metronome, Box 5612, 114 86 Stockholm Tel. 08-762 17 00, fax 08-10 38 50 www.sandmet.com